

IRODALOM.

Lázár Károly: A gyermektanulmány vázlata. Sárospatak, 1933. 192 l. Ára 4 pengő.

A könyv célja kettős: általában tájékoztató akar lenni a tanítással és neveléssel foglalkozó emberek számára, sajátosan pedig a tanítónövények pedagógiai gyakorlataihoz szánta vezérkönyvül a szerző. Olyanokat akar tehát kézikönyvvé ellátni, akik a gyermektanulmány anyagát rövid összefoglalásban óhajtják áttekinteni. A tárgy előadása a könyv rendeltetésének megfelelően vázlatos, ahogy a cím is jelzi. A vázlatossággal járó arányosság követelményének a szerző sikerrel megfelel azáltal, hogy a kérdések tömegéből a nagyobb jelentőségűeket kiemeli. A könyv az általános gyermeklélektan, a fejlődéstan, a típusstan, az egyéniségtan és a tehetségstan kérdéseit és a gyermek testi vizsgálatainak eredményeit tárgyalja. Az egyes fejezetek anyaga a logikus csoportosítás folytán egymástól elválik, csak a cím nem mindig szerencsés. Például a *Gyermekpszichológia* fejezetcím *A fejlődési korok jellemzése* és a többi fejezetcím között azt a látszatot keltheti, mintha a fejlődéstan vagy az egyéniség-és típusstan a szerző felfogása szerint nem tartoznék bele a gyermeklélektanba, holott a tartalom szerint a fejezetek anyaga helyesen viszonylik egymáshoz. A *Gyermekpszichológia* cím helyett azért jobb lett volna ennek a fejezetnek *Általános gyermeklélektan* címet adni, minthogy valóban ezt a tárgykört tárgyalja. A terminológiára nézve még egy megjegyzést kell tennünk, egy futó pillantást vetve a gyermektanulmány mint tudomány területére. A gyermektanulmány körében a gyermeknek mind testi, mind szellemi adatai bennfoglaltatnak, a szellemiekre vonatkozó rész külön csoportosul gyermeklélektan címmel. Ennek a nevelésre való alkalmazása nyilvánvalóan neveléslélektan. Ehelyett, ami idegen szóval pedagógiai pszichológia lenne, a könyvben pedotechnikát és pszichotechnikát olvasunk. Különbözik pedig, ha a szerző idegen szavakat használ, akkor a gyermektanulmányt is pedológiának kellene mondania. A neveléslélektant ezenkívül a kísérleti pedagógiával azonosítja, holott a neveléslélektanban témérdek olyan kérdés van, amely kísérlettel semmiféle vonatkozásban sincs. Mindezek a kifogások inkább csak a műszavakat illetik, mert a tartalomról ítélve, a tudomány rendszerével a szerző teljesen tisztában van.

A könyv végén hasznos függelék találunk a tanítóképzőintézeti pedagógiai gyakorlatok vezetéséről, a jelöltek munkálkodásának anyagáról és részletes programjáról. Várni lehet ettől azt, hogy a most kikerülő tanítónemzedék a maga körében egyik-másik kérdéssel majd elméletileg is foglalkozik és ez mindenestre csak hasznára válik a gyakorlati eljárásnak. Ugyancsak a pedagógiai gondolkodás emelkedését és gazdagodását, ennek következtében nevelői eljárásunk javulását remélhetjük a már működő nevelőktől, ha Lázár Károly könyvét elolvassák. A gyermektanulmány hazai sorsában pedig szintén eredményt jelent ez a munka, mert a gyermektanulmány pedagógiai kapcsolatainak ismertetésével felhívja a figyelmet a gyermektanulmány jelentőségére és rendszeresen összefoglalja a tudomány anyagát, amire a hazai gyermektanulmányi irodalomnak különösen nagy szüksége volt.

Baranyai Erzsébet.